

ПЛАСТУН

ЖУРНАЛ - ПЛАСТОВОГО - НОВАЦТВА

„ГОТУИСЬ”

Журнал пластового новацтва
“NOTUJS” — MAGAZINE
for Ukrainian Children
Видає Головна Пластова Булава
Редагус Колегія під проводом
пл. сен. Лесі Храпливої

Адреса Редакції:

LESIA CHRAPLYWA
158 East 7th St., Apt. 3A
New York, New York 10009

Адмініструє

Крайова Пластова Старшина
на ЗДА.

Адреса Адміністрації:

“P L A S T” Inc.
140-142 Second Avenue
New York, N. Y. 10003

Обкладинка роботи

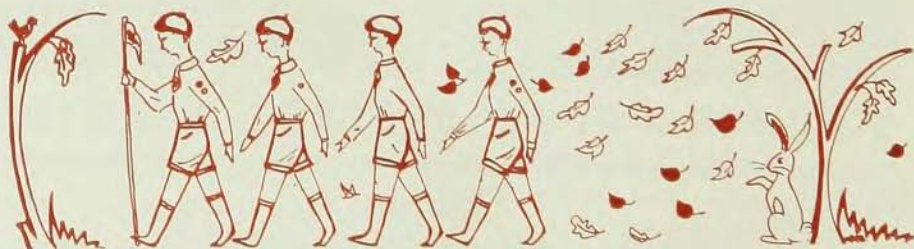
Ніни Мудрик-Мриц

З М І С Т :

Подивись, дідусю	1
Новачка Галя Борис: Листопад	3
Сестричка Марта Кандюк: Осінь	3
Ярмарок, та ще й правдивий!	4
Що пише Мишка-Гризикнижка?	9
Лист новака Всеволода до новач- ки Лади	13
С. Воробкевич - О. Тарнавська: Вечірня пісня	15
Леся Храплива - Оксана Соколик: Пісня зореплавців	17

ПЕРЕДПЛАТА „ГОТУИСЬ” у 1969 році: В ЗДА — 3.00 долари, в КАНАДІ — рівновартість 3-ох американських доларів, в ВЕЛИКІЙ БРИТАНІЇ — рівновартість 2.80 американських доларів, в АВСТРАЛІЇ — 2.50 американських доларів.

**ЯК НОВАЦТВО ВШАНУЄ ДЕНЬ ПЕРШОГО
ЛИСТОПАДА? В ТОЙ ДЕНЬ І В УСІ ІНШІ ГОВОРИТЬ
ПОМІЖ СВОЇМИ
ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.**

ГОТУЙСЬ

ЖУРНАЛ ПЛАСТОВОГО НОВАЦТВА

Ч. 9 (150)

Листопад

1969

Подивись, дідусю, зі світлини,
В мазенинці стрільче січовий!
Ти колись за волю України
Йшов із ворогом на бій важкий.

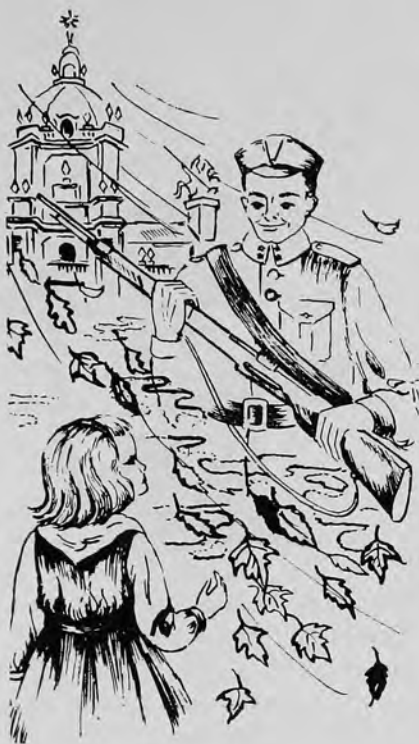
Сам на стійці ти стояв у місті,
Міцно зброю ти стискав в руках,
Бачив, як між листям золотистим
Вгорі маяв український стяг.

Подивись, дідусю зі світлини:
Хустку я дістав! Я вже новак!
Я твій внук, я син твого сина,
Україну теж люблю я так!

Не злякаюсь ворога ні труду,
Виросту — то стисну кріс в руках,
В бій піду, і волю всім здобуду
І замає український стяг!

Кожен новак і новажка знають, що ПЕРШЕ ЛИСТОПАДА — дуже важливий день для всіх українців. Того дня, 51 років тому українці створили на Західніх землях нашої Батьківщини Західньо-Українську Народню Республіку, тобто вільну Українську Державу. Але вороги-поляки не хотіли допустити, щоб українці панували у своїй землі. Вони погали війну, та українці боронилися відважно. В цей день, 1 листопада в усіх українських містах висіли на домах українські прапори. На цю пам'ятку новацтво влаштовує змаги, святозні сходини й апелі. Бо хоз це було вже давно, однаге ми всі знаємо, що такий день знов колись прийде, що Україна стане вільна.

Новачка Галя Борис
(Рій „Горобчики”):

ЛИСТОПАД

Листя гуляє,
А ми в середині
І так собі нині
Гуляємо і розмовляємо.

На листопадове свято
Ми є в середині:
У це свято
Здобули третє місце.

Сестричка Марта Кандок:

О С І Н Ї

Ходить осінь під вікном
Понад лісом і ставком,
Листячко з дерев зриває,
Землю рясно ним вкриває.
Десь сховалось тепле сонце,
Тільки дощик за віконцем,

ЯРМАРОК, ТА ЩЕ Й ПРАВДИВИЙ!

(Мал. Ніна Мудрик-Мриц)

Кожен знає, що „Мишки-Гризикнижки” це найкращий рій у їх гнізді „Пожиточні звірятка”. Правда, „Бджілки” сміються з них, що „гризти книжки” — робота зовсім не пожиточна. Але в першу чергу „Мишки” знають, що „гризти” — значить читати, а не гризти-нищити, а друге — ну чого б таким „Бджілкам” сміятися, коли вони всі щолиш по другій пробі, а їх Наталя ще навіть жовтодзюб! А „Мишки” — вже всі орлята і на їх рукавах нема вже зовсім вільного місця поміж відзначками таборів та вмілостей! Отже — хто з кого міг би сміятися?! Але „Мишки” не сміються! В них надто багато інших зайнять.

Ось тепер, на останні сходи сестричка принесла картку з шифрованим написом: **ИКШИМ ЕТИАКУШ!**

Може комусь було б важко прочитати, але „Мишки” в одну мить відгадали, що треба читати від кінця до початку і що це значить: **ШУКАЙТЕ МИШКИ!**

Як шукати, то шукати. Прийшов братчик домівар і побачив, як всі новачки (найкращий рій у гнізді!) — сидять то під столом, то під кріслами, а одна приставила крісло до стола і по ньому дряпається аж на шафу! Спитав він сестрички, а вона каже: — Вони шукають мишки.

Братчик домівар заламав руки:

— Та не кажіть такого, сестричко! Щоб у нашій домівці були миші!? Я сам зі станичним господарем власноручно позагіпсовував

усі діри в долівці, коли перемальовували домівку, і ніяких мишей бути не може!

А новачки, хто під столом, хто під кріслами, а хто на шафі, аж дусяться від сміху. Бо добре знають, що певно це не справжня „мишка”, а якась нова новацька видумка!

І тільки братчик домівкар відійшов, як Стефа викрикнула з-за полицки зі знаменами всіх юнацьких куренів:

— Є! Є! Мишка!

Ця мишка — це була книжечка з портретом мишки на обкладинці — а мишка держала книжку в лабках. Отже це певно було щось для них!

— Бо бачите, — стала пояснювати сестричка, — в місяці листопаді і грудні буде Двомісячник Української Дитячої Книжки...

— Я знаю, моя мама — член-прихильник Об'єднання Працівників Дитячої Літератури і вже дістала новий їх каталог, там теж про це пишуть! — не втерпіла Ліля.

— Ну бачите, і ми, Мишки-Гризикнижки влаштуємо таке свято в честь книжки, для...

— Для всього гнізда? — мусіла спитати Лариса, що то не може всидіти мовчки.

— Ні, для всієї станиці! — відповіла сестричка зовсім спокійно.

— Ай-яй-яааай! — зажурилися „Мишки”. — Хіба ми зуміємо? А як ми знатимемо, як це робити?

— Тому вам мишка залишила свою книжечку! — відповіла сестричка з такою усмішкою, що всі зразу знали, що це буде щось дуже веселе і нічого їм журитися.

— В ній написано все, дослівно все, що й як треба робити!

„ЯРМАРОК МИШКИ-ГРИЗИКНИЖКИ” — прочитала вголос Харитя. — А що ми там будемо продавати?

— А що ж, як не книжки? — відповіла Лариса, що все знала.

— Правда, будемо теж продавати книжки, погодилася сестричка. — Я вже замовила їх багато в Об'єднанні Працівників Дитячої Літератури...

— То треба, щоб хтось їх продавав! — вже знала Стефа. — Хтось такий, що добре знає рахунки, бо то треба гроші числити...

— А я попрошу мою тітку, добре? — просила Ліля. — Вона студіює математику з таких розумних книжок, що я не розумію нічого, коли загляну до них! То певно і в рахуванні грошей не помилиться!

— Добре, Лілю, попроси тітку, щоб потелефонувала до мене. Це буде найкраще, бо всім вам буде досить роботи при самій виставці!

— Сестричко, а чи нам можна купити собі такі книжечки, щоб кожна мала свою? — це питала Софійка.

— А можна: у нашій книгарні там на розі вулиці є ще багато примірників! Купіть собі кожна і до наступних сходин прочитайте, щоб ми всі знали, чим нам треба буде займатися!

**

Пан книгар на розі трохи не злякався, коли до його крамниці ввірвався весь рій новачок і з немалим галасом просив продати всім по „Ярмаркові Мишки”. Хто платив готівкою, хто на швидку позичав гроші у другої, а Харитя просила, що не має грошей зі собою, то хай би можна тим часом заставити її торбинку з правдивої шкіри, а на другу п'ятницю вона принесе гроші, певно!

Ще не знати, що то було б, але на щастя з'явився Харитин хресний тато і заплатив за неї. Так, що там, де на полиці у книгаря лежала „Мишка” — лишилося порожнє місце. А новачки, як лиш добігли до домів, взялися читати.

А потім задзвонили телефони. Ліля, ройова, подзвонила до Лариски:

— Лариско, ти казала, що твоя мама має стару, злинялу сіру завісу з вікна... То мабуть вистало б на одяги всім мишкам, що то, знаєш, в хорі співають...

— Добре, добре, мама певно дасть! Я обіцяю їй за те мити через тиждень посуду!

— А ще, будь ласка, подзвони до Стефи! Її вуйко маляр, то міг би намалювати всі обкладинки книжок, що їх там потрібно! Я вже дзвонила три рази і завжди зайнято, а я ще мушу подзвонити до Софійки, бо її тато робить дуже гарні світлини, то міг би зробити ті проглядки до „Цікавої мандрівки”, де треба і ескімоса і верблюда і зачарованої княжни... То будь добра, подзвони до Стефи...

— Добре, добре! — Але це не було легко, бо там телефон був весь час зайнятий: Стефа говорила з Харитею, що її мама-садівничка, чи може вона могла б зробити якесь таке чудо, щоб мамин садок заспівав „Бім-бом, дзелень бім”... А щоб якось так хитро-мудро впросити маму, то треба довго разом про це говорити...

Ще гірше сталося Олюсі: щось чує мама, що Оліні гами на фортепіані якісь дуже покручені сьогодні... Мов зі сходка на сходок скачуть, замість бігти рівнесьенько, гладко... Пішла мама в Олину кімнату, а там Оля руками грає на фортепіані, а очима... читає „Мишку-Гризикнижку”, розгорнену на підставці замість нот... Розпочалася підготовка до свята книжки не без сліз! Але коли на других сходинках весь рій почув про те, як Оля грала, то всі сміялися і... Оля з ними.

Роботи було багато всім, а найбільше Славиній мамі, що то вміє шити. До неї принесли сіру завісу від Ларисиної мами і вона шила для всіх одяги, звивала довженні хвости з дроту та з сірої стрічки, витинала з картону вуха... Маленький братчик Слави, Олько, так вполював собі ті вуха, що бігав з ними на голові весь день і не хотів скинути, коли йшов спати! А на ранок одно вухо було під ліжком а друге під накривалом у ногах — і мусіла мама витинати нову пару.

Лілю зробили Мишкою-Гризикнижкою, а Ларису Котом-Нечитальником і на неї мама купила нового чорного оксамиту, аж глянути любо. А як Лариска вміла м'явкати, як лестилася по-котячому! Братчик домовкар зразу пізнав, що це кіт, коли ввійшов до домовки в час проби, хоч Лариска була в однострою, як і всі. І навіть сказав:

— Ну, коли маємо такого кота, то вже мишей у нас певно не буде!

З того всі так сміялися, що Лариса аж розплакалася і сказала, що ніяким котом бути не хоче!

Та це ще не було найгірше! Ларисин молодший брат із роя „Дикі коти” десь схопив книжечку і прочитав її, і коли Лариска виходила з домовки, чула, як весь його рій (а то пущьвіриньки, ледве хустини дістали!) — кликав за нею:

— А я кіт, чорний кіт,

Не читаю, бо й не слід! Ха-ха-ха!

Це вже був би кінець, якби мама не допомгла і не обіцяла Ларисці, що на цей рік, коли перейде на Святі Юрія до юнацтва — мама пустить її на правдивий юнацький табір. Якщо Лариска не заведе надій роя і буде грати кота.

І Лариска не завела, і Ліля-мишка не завела, і Харитя-Мишка Крутихвістка теж не завела. Всі знали свої ролі, що й у сні говорили б. А вуйко Стефи намалював такі чудові обкладинки до книжок, що їх опісля повісили в домовці на показ усім. А Софійчин тато повинаходив найкращі образки в усіх можливих географічних журналах та в книжках з казками. А садочок Харитиної мами співав так чудово, що мусів співати ще вдруге. А гостям всім так подобалося

свято, що розкупили геть чисто всі книжечки. Навіть братчик домів-кар накупив повний оберемок, бо казав, що хоче завести їх дітям своєї сестри в Едмонтоні, коли поїде туди на Свята.

**

Слава йшла додому зі сестричкою, бо їм їхати одним автобусом, а Олько захворів і мама не могла прийти з нею. Було зимно і летіли останні жовті листки з дерев у парку. Слава взяла сестричку за руку і пригорнулася до неї:

— Сестричко, мені так добре чомусь сьогодні... Таке все гарне було...

— Не лиш гарне, і ви всі добре виконали, що кожна повинна була зробити. — відповіла сестричка. — Але це ще не все...

— А що ще?

— Ще ми разом провели велику й гарну роботу. Українська книжка — це найкраще, що можна дати українським дітям. А ми саме це зробили, ми всі, разом...

Слава мусіла аж подумати, щоб добре зрозуміти, що сказала сестричка. Але думати було дуже приємно, так йдучи за руку зі сестричкою, в тихий зимовий вечір.

Мал. Ніна Мудрик-Мриц

Ми читаємо завзято
А читання нам — це свято!
Гарна книжка для ведмедя
То солодша і від меду,
Краща книжечка для лялі
Як стрічки та ще й коралі.
Вже пів книжки прочитали
Ми разом: ведмідь і ляля.
Прочитаєм за годину
Ще цю другу половину,
І спитаєм в Соні нишком:
— Можна взяти... другу книжку?

Мал. Ніна Мудрик-Мриц

ЩО ПИШЕ МИШКА-ГРИЗИКНИЖКА?

Дороге моє Новацтво!

Питаєте, чого я так задихалася? Ой, дайте ж відітхнути, то зараз Вам все розкажу! І буде що Вам слухати — побачите! Ой, аж тепер можу знов говорити! Бачите, що я держу в руках? Бачите! А що це таке — ану вгадайте! Кажете — новий дитячий журналік? Ха-ха-ха! Не вгадали! Правда, образок сестрички Ніни на ньому такий гарний, що й на журналіку міг би бути! Але ні, це щось інше! Ану, погляньте-но на календар! Який тепер місяць?

— Ну власне, листопад! А знаєте, що буває щороку в листопаді-грудні? Ну, нарешті хтось згадав! Таж ДВОМІСЯЧНИК УКРАЇНСЬКОЇ ДИТЯЧОЇ КНИЖКИ! І не лиш „дитячої”, а й „молодечої”, бо Ваші старші брати і сестри, ті, що вже перейшли до юнацтва, хочуть теж щось читати — і для них я маю книжки, а щож?!

А це, що я держу в руках, це **каталог**, або список книжок, що їх має на складі ОПДЛ, а до каталогу — ще й різні писання, що цікаві будуть Вашим Батькам. Ви теж можете читати, і я певна, що Ви такі розумні, що зрозумієте, що там написано, але Вашим батькам буде це ще цікавіше!

Замовити його можна, пишучи на адресу:

OPDL c/o St. Mary's Credit Union,
278 Bathurst St.
Toronto, Ont. Canada.

А що таке ДВОМІСЯЧНИК КНИЖКИ, то хіба вже Ви знаєте! Це той час, коли треба більше українських книжок купувати, більше читати та посилати нашим дітям у ті країни, де так мало грошей, що книжки не можна купити. На це посилання книжок у бідні країни ми знайшли дуже гарну назву (я її знайшла і підшепнула, а всі дуже

зраділи і прийняли її!) — „СЕР-
ЦЕ І КНИЖКА”. Чому? Бо хто
має добре **серце**, той не пожаліє
гроша, щоб вислати до ОПДЛ
(туди ж, де й можна замовляти
каталог), щоб ОПДЛ за ці гро-
ші вислало **книжечки** нашим ді-
тям в Аргентину, в Бразилію, та
в інші країни, де цих книжок ду-
же потрібно. Ну бачите, є і сер-
це і книжки!

А ще треба, щоб в час цього
Двомісячника Ви відвідували
частіше Вашу новацьку бібліоте-
ку, позичали книжки, читали їх
пильно. І щоб поглянути, яка
Ваша домашня бібліотека, скіль-
ки українських книжок маєте,
чи в порядку вони? А якби я так
зайшла до Вас в хату і погляну-
ла? Я так дуже хотіла б, щоб Ви
вийшли мені назустріч з радістю
і ще з гордістю показали цілу ве-
лику шафку в Вашій кімнаті, а
в ній книжки рівно покладані,

читані, але не понижені! Ну що,
зробите мені цю присмність?

Стільки я хотіла Вам сказати
про цей Двомісячник. А Ви маєте
кожне по два вушка — тож слу-
хайте пильно і думайте, як то Ви
його відсвяткуєте!

А ще хочу Вам розказати свою
дуже смішну пригоду. Можете
вже навіть починати сміятися!
От на цей Двомісячник треба ме-
ні багато книжок для дітей, а ви-
ходять вони по всьому вільному
світі: і в Канаді, і в Австралії і в
Бельгії... От післала мене цьо-
го року сестричка Леся, щоб я
накупила цих книжечок та при-
везла, щоб були готові, якби
хтось хотів собі купити чи замо-
вити. А я до подорожей звикла,
бо ось, як знаєте, їздила і в Укра-

їну, отже можна мене посилати: я все полагоджу, як слід!

Сідаю я з тими книжками до літака, щоб вже повертатися до Нью Йорку до сестрички Лесі, а тут ще митна перевірка. Питають кожного, що він таке везе через границю, а декому кажуть і відчиняти пакунки та заглядають до них.

Прийшла черга на мене. Питають:

— А що ви, шановна пані мишко везете зі собою? — Так мене справді назвали, бо зразу побачили, що я дуже поважна особа!

А я кажу:

— Як — що? Хіба ви не знаєте, що я вожу? Найдорожчі скарби, що лиш є на світі! А урядовець при миті поправив окуляри та каже:

— Які ж це скарби? Золото, самоцвіти?

— Ні, щось куди дорожче! —

відповіла я, та ще усміхнулася. А він чогось заклопотався:

— Ой ой ой, то буде біда! Таких дорогоцінностей можна перевозити через границю тільки дуже мало, та й то треба платити високе дуже мито, оплату таку...

Тут і я зажурилася, і то дуже. А він мені каже:

— То покажіть мені ці ваші скарби!

Відчинила я валізу, а там, як знаєте, книжки. Відчинила другу — те саме. І в третій самі книжки.

— А де ці ваші самоцвіти? — питає він мене.

— Як — де? В кожнісінькій книжці, кажу я! З кожної книжки дитина вчиться мудрости, а це дорожче за всяке там золото... І мови свої вчиться, а її й за найдорожчі самоцвіти не купиш!

— Ов, а я цього не знав! — каже той митний урядовець.

— Шкода, що такі великі окуляри носите, а такої простої ре-

чі не знаєте! — подумала я собі, але не сказала, бо це було б нечемно. А він мені:

— Ну, коли це такі ваші скарби, то везіть їх собі, здорові, хай діти вчаться з них всякого добра. За них мита платити не треба!

Позамикала я свої валізки на ключик, сховала ключик глибоко в кишеню, подякувала урядовцеві та побігла, бо вже гучномовець заповідав, що літак відлітає за кілька хвилин. Але в моєму мишачому серці таки трохи ще образи залишилося: такий великий той урядовець, окуляри носить, а не знає, які то скарби в наших дитячих книжечках!

От Вам моя пригода! Ну що Ви на таке скажете?

А на кінець хочу Вам сказати ще про дві нові абетки. Знов Ви здивувалися? Кажете, що в одній мові може бути лиш одна абетка? Правда, Ваша, але цієї осені, саме під Двомісячник Книжки появилось їх... аж дві. Ага, бачите, які я вмію загадки Вам завдавати!

Ну, не нарікайте, що їх розгадати не можна! Я зараз Вам скажу! Отже перша, то вийшла книжечка Леоніда Полтави „АБЕТКА ВЕСЕЛЕНЬКА ДЛЯ ДОРОСЛИХ І МАЛЕНЬКИХ”. Розмалював її пан Петро Сидоренко, та ще й гарно розмалював. На кожную букву там сторінка, а на цій сторінці віршик, а в віршику ця сама буква всюди за-

значена іншою краскою. І образок про те, про що у вірші розказується. Я сміялася, аж за животики держалася, як то багато різних цікавих слів повинаючись пан Полтава на кожную букву! І Вам раджу купити собі цю книжечку, вона коштує тільки 1.25 доляра, то й Ви будете сміятися.

І друга є абетка, тільки не книжка, а забавка. Пригадуєте, як я Вам розказувала раз про такі дві гри-складанки, що їх видали пані у Філядельфії? Тепер ці складанки люди так швидко розкупили, що ці пані могли видати нову гру-абетку. Кожна буква там припасована до образка, що починається на цю букву, і треба її віднайти та припасувати туди. І образки гарні, тільки знов мене образили: на „М” є „муха”, а не „мишка”! Та вже якось я це їм прощу, хай буде й муха, хай буде і сто мух, а Ви таки просіть Святого Миколая, щоб Вам цю гру приніс. Ви абетку знаєте, ого, це й я знаю! На те Ви новачки! Але пограти гру дуже приємно, а Ваші молодші брати та сестри, що ще не вчилися, то таки з неї навчатися читати!

Ну, маєте Двомісячник Книжки, маєте аж дві абетки, щоб знати, як читати, та хіба на мене, мишку, нарікати не будете! А я біжу у свою нору, і знаєте, що буду робити? Буду... читати книжку!

ЛИСТ НОВАКА ВСЕВОЛОДА ДО НОВАЧКИ ЛАДИ

Я думав, що Ти вже будеш вдоволена, коли я розказав Тобі про сніг, лід і воду, а тут прийшов новий лист від Тебе. Тепер Ти хочеш знати, чому це так, що є в нас зима, весна, літо й осінь. Навіть питаєш, чому в одних країнах є всі ці чотири пори року, а в інших країнах їх немає, а тільки є вічне літо або вічна зима. Ну добре, я Тобі напишу! Я дуже люблю розказувати другим все, що сам знаю.

А чи знаєш Ти, що коли мій тато довідався про ці мої листи до Тебе, назвав мене „паном професором”? Ну, але це лиш на жарт. Ти знаєш добре, що я такий новак, як і Ти. А професором то я хочу колись стати, але до цього ще мушу дуже багато вчитися.

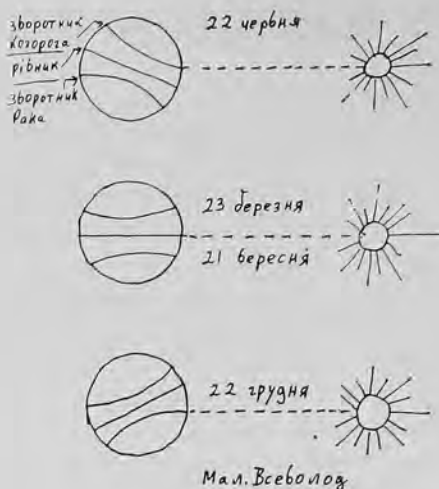
Та тепер повертаємося до наших пір року. Щоб Ти зрозуміла, чому вони приходять, почнемо від чого іншого. Ти знаєш, що наша земля — це величезна куля. Щось ніби м'яч, тільки трохи сплюснений на верхках, так, якби хтось його притиснув.

По середині цього м'яча саме в тому місці, де він найширший, проходить довкруги лінія-рівник. Все, що на північ від неї, зветься „північна півкуля”, а що на південь — „південна півкуля”.

Ой, я мушу сміятися, бо подумав собі, що Ти певно спитаєш, з чого цей рівник зроблений та як він держиться землі. Отже, рівник з нічого не зроблений, а тільки люди значать цю лінію на картах-малах світу. Ну а як знати, де його зазначити? О, знають дуже докладно! Рівник проходить через всі ці місця, де сонце стоїть рівненько над головою в полудне у два дні в році: 21 вересня і 23 березня. Ану, пригадай, чи не знаєш щось цікавого про ці дні? Не чула Ти, що 21 вересня починається осінь, а 23 березня — весна? Тоді в нас так ні тепло — ні зимно. А тепер пригадай собі, що діється після 23 березня? Стає щораз тепліше, аж гаряче — надходить літо. А чому? Бо сонце стоїть тоді рівно над головою в полудне (вчені кажуть „у зеніті”) вже не на рівнику. Воно пересувається поволеньки, що дня до трохи ближче до нас.

А треба Тобі знати, що сонце найбільше гріє тоді, коли світить просто згори. А що більше світить збоку, то слабше гріє. До того ж, там, де сонце світить просто над головою, найдовші дні й найкоротші ночі і сонце може гріти довше кожного дня.

Певно думаєш, що сонце так мандрує до нас, на північ, без кінця! Отже ні! Воно доходить лиш до такої лінії, що зветься „зворотник” — це діється 22 червня, і тоді повертає знов на полудне. Зворотник — це так само, як і рівник, лінія, що її люди зазначують на

карті, бо на ній сонце світить у зеніті 22 червня. Цей північний зворотник зветься „зворотник Козорога”.

Біля 22 червня в нас отже найгарячіше, бо найдовші дні і сонце в зеніті найближче нас. Опісля сонце мандрує знов на полудне, аж поки 21 вересня стає знов на рівнику. Тоді мандрує ще далі на південь, так само далеко, як мандрувало перед тим на північ від рівника. Дня 22 грудня доходить воно до найдалшого місця — на зворотнику Рака. Тоді в нас найзимніша зима, а там, на південній півкулі — найгарячіше літо. І так сонце мандрує щороку, вже мільйони років.

Там, де сонце світить двічі в рік у зеніті, та й так весь час не дуже далеко від нього — там завжди тепло, зими майже немає. Трохи далі, ось, як у нас, через ті мандрівки сонця є чотири пори року. А ще далі на півночі сонце світить ще більше збоку і там що далі на північ — то зимніше, дні завжди коротші, ночі довші, зима триває щораз довше, навіть аж цілий майже рік. Аж врешті на півночі (та так само і на півдні далеко) вже не можуть жити люди, лиш білі ведмеді та тюлені, а море там весь рік покрите льодом. Ці найдалші місця на землі називаються бігуни.

Тепер вже знаєш, як це все діється, але ще не знаєш, чому. Як це сонце так „мандрує”? Так я Тобі розказав, щоб Ти краще все собі уявила, але справді, як знаєш, сонце стоїть собі на місці, а наша земля мандрує довкруги нього. Вона оббігає довкруги сонця один раз за один рік. Крім цього крутиться довкруги себе — і тому маємо день і ніч. На тій частині землі, що звернена до сонця — день, на тій, що схована від нього — ніч. Та ще мало того! Крутячись земля весь час

ще й перехиляється, в один і другий бік, і тому саме сонце світить просто над головою не в одному місці, а „мандрує” від рівника до зворотників.

Я не можу Тобі, на жаль, сказати, як це землі від цих кручень та перехилювань не крутиться голова. Може тому, що в неї голови зовсім не має. А Бог вже так встановив, що вона крутиться однаково і ніколи не помилиться.

Зате я маю голову і моя голова починає вже крутитися від всіх тих мудроців. Тому й кінчаю листа. Але я це все розумію, і думаю, що коли Ти прочитаєш уважно цього листа — теж зрозумієш!

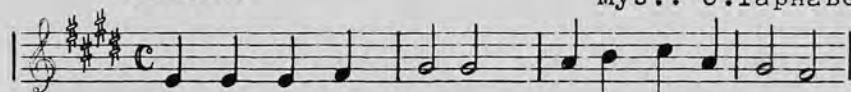
Готуйсь!

Всеволод

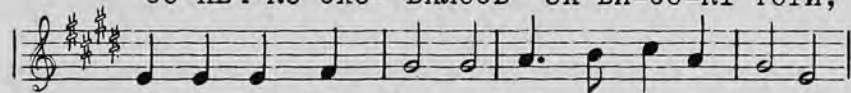
ВЕЧІРНЯ ПІСНЯ

Повільно

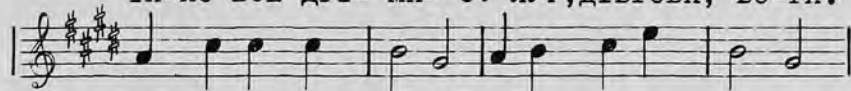
Слова: С. Воробкевич
Муз.: О. Тарнавська

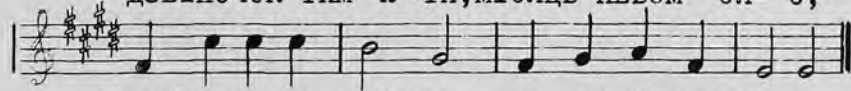
СО-НЕЧ-КО СХО-ВАЛОСЬ ЗА ВИ-СО-КІ ГОРИ,

ТИ-ХО ВСЕ ДРІ-МА-Є: ЛУГ, ДІБРОВА, БО-РИ.

ДЗВІНОЧОК ТАМ ЧУ-ТИ, МІСЯЦЬ НЕБОМ СЯ-Є,

В БАЙРА-ЦІ МА-ЛЕНЬКИЙ СО-ЛОВІЙ СПІ-ВА-Є.

Сонечко сховалось
За високі гори,
Тихо все дримає:
Луг, діброва, бори.

Вітрець потягас,
Потічок шепоче,
Яскраво сіяють
Зорі серед ночі.

Дзвіночок там чути,
Місяць небом сяє,
В байраці маленький
Соловій співає.

Дримає береза,
Заснула смерека,
Чути лиш флоару
Вівчарську здалека.

Світ, мов церква Божа,
 Мирно, тихо всюди.
 Від тяжкої праці
 Знемоглися люди.

А місяць, мов сторож,
 Ходить небом тихо,
 Тішиться, що кожний
 Забув своє лихо.

ХТО НАПИСАВ ЦЮ ПІСЕНЬКУ?
 (Подала сестричка **Оксана Тарнавська**)

Напевно нема ніодного новака чи новачки, що не знали б вірша „МОВО РІДНА". Цей вірш написав отець Сидір Воробкевич, той самий, що написав і „Вечірню пісню".

Сидір був син українського православного священика. Народився 1836 року, а помер 1903-го. Коли був ще малий хлопчина, дуже любив музику та вмів співати багато українських пісень.

Він вчився в духовній семінарії, щоб стати священиком, а опісля його ще вислали до столиці Австрії, Відня, щоб там вчився музики.

Коли повернувся в Україну, до міста Чернівці на Буковині, вчив там співу майбутніх священиків. Часто теж ходив по селах та записував пісні. Писав сам теж вірші та komponував до них музику. Залишив багато дуже гарних композицій, головню пісень для хорів. Писав теж вірші, оповідання і представлення для старших, а для дітей казки, оповідання, сміховинки та віршики. Його знали й любили по всій Україні, а особливо в Буковині, де він жив і працював. Його звали теж „Буковинським Кобзарем".

Привіт із табору новаків
 „ЗОРЕПЛАВЦІ" в Грэфтоні біля
 Торонто.

ЗОРЕПЛАВЦІ.

ПІСНЯ ЗОРЕПЛАВЦІВ

Посідаймо у ракету,
Зореплавці-новаки!
Синє небо нам відкрите,
Кличуть нас ясні зірки.

„Десять... дев'ять...” — Ми
[без страху!

„Вісім... сім...” — Це близько
[вже!

Аж до зоряного шляху
Нас ракета повезе!

„Шість...” і „П'ять... — Усім
[на диво!

І „Чотири...” — Ми ж міцні!

„Три... два... РАЗ!” —

[гримлять вже зриви,
Вже ракета у вогні!

Вже земля внизу зникає,
Вгору, вгору йде політ!

Зореплавців вже вітає

Синій всесвіт — Божий світ!

Цьогорічний табір новаків на „Пластовій Сізі” у Грэфтоні недалеко Торонто називався „ЗОРЕПЛАВЦІ” і мали вони свою окрему пісню. Містимо її тут разом з гарним мальованим привітом, що його прислали „Зореплавці” Редакції „Готуйся”.

У Станиці Йонкерс
Новачок багато.
На сходини в суботу
Веде нас наш тато.

Сходимося у домівку
Гарно пластувати,
Говоримо, гри граємо,
Вчимося співати.

Наш рій „Лісові дзвіночки”
„Готуйся” читає,
Радо сходини проводить,
Весело співає.

Є в нас Віра і Марійка,
Марта і Даруся,
Адріана і Ляріса,
Є в нас і Лідуся.

Коли літо лиш настало,
У цю тепло пору,
Залишаємо домівку,
Ідем до табору.

Осінь красна вже надходить,
Ми в домівку повертаєм,
І новацьким нашим кличем
Усіх вас вітаєм:

— Готуйсь!

**ТАБІР НОВАКІВ
„У ГОРАХ КАРПАТАХ”
БІЛЯ ЧИКАГО**

Такі нові будинки для новацтва
побудували батьки на оселі біля
Чикаго.

Рій „Лісові Дзвіночки з Йонкерсу
біля Нью Йорку зі своєю сестрич-
кою Христею Баранською, що
малює нам образки до „Готуйся”.

Новачки з табору біля Чикаго — в час гри.

Новачки приїхали в табір з криком, як і годиться хлопцям. Приїхало їх більше, як братчик сподівався. Новачки розмістилися в нових будинках. Болота довкруги не було, бо була гарна погода.

Оселя набрала іншого вигляду. Почалось бігання, гри м'ячами, крики на озері. Це рій „Чорноморці” робив більше галасу, як увесь табір новачок. Командант табору був ст. пл. Ю. Кавка.

Новачки почали мандрівки в сусідні ліси, підготовляли напади та оборони княжих замків. Батьки, що приїхали в неділю в табір, побачили новачків у кийтариках. Це гнізда „Бойків”, „Гуцулів” та „Лемків” вийшли в кийтарях на Службу Богу.

Комарі не встоялись перед димом нової машини, що її набула Станична Старшина. Коли не стало комарів, вогники в таборі стали веселіші і вечірні та ранішні накази можна було читати без поспіху.

Новачки закінчили свій табір відвідинами юнацького табору та участю у юнацькій ватрі. Закінчили свій табір з надією, що на другий рік придуть знов на ті самі знані їм місця.

ПЛАСТОВІ ТАБОРИ НОВАЧОК БЛЯ ЧИКАГО

Погода раннім літом цього року не дописувала пластовій молоді. Наука в школі вже закін-

Гри новачок у таборі біля Чикаго.

чилася, наплечники вже були спаковані, а надворі холод і дощ.

Але пластунки не журилися. І на щастя два дні перед початком таборів заблиско сонце і гаряче літо почалося повною парою. До автобусів зголосилося більше дітей, як сподівалися. При звуках пісні та серед гамору виїхали вони на тритижневе табування серед природи.

На табір новачок прибуло 70 учасниць, разом з булавою — сестричками. Розмістилися вони частинно в новозбудованих будинках, що окружені лісом.

Дощева погода почалася знову. Площа довкруги будинків перемінилася в болотище. Одначе новачки давали собі з усім раду,

бо найгірше було ще перед нами: це комарі, що появилися щойно третього тижня табування.

Командантка табору, ст. пл. Дарка Якимчук розпочала працю над новачками вже першого дня. Булава була доволі велика (12 сестричок), але новачок треба було доглядати. Молодші новачки в перші дні мали нераз сльози в очах, плакали за матеріями, що їх покинули чи не вперше в житті. Одначе було одне місце в куточку, де можна було поплакати за мамою і лити сльози, це так зване „місце сліз”. Часто малі новачки стояли в черві, щоб поплакати.

З часом все втягнулось у нор-

ми таборування. Погода покращала, дівчатка почали будувати собі кріівки в лісі, купатись в озері, займатися різними ручними роботами та приготувляти до здобуття проб і вмілостей.

В неділю новацтво вийшло на Богослужбу зі знаменами роїв та гнізд і їх веселий вигляд причарував батьків-глядачів.

Вечірні вогники тягнулися без кінця, бо в таборах уява новачок працює неабияк, а до того всі новачки хочуть виступати на вогниках. Вогники були багаті

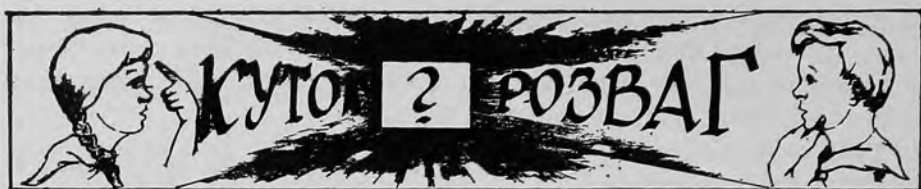
й різноманітні, батьки були захоплені ними а діти довго жили своїми ролями, що відігравали біля них.

Українські пісні лунали по таборах вдень і ввечорі, одначе в таборі новачок чути було їх найбільше. Пісням там не було кінця, а одна пісня краща від другої.

Три тижні пройшли швидко. Треба було покидати кріівки і сестричок, бо на місце новачок приїхали тепер новаки.

Пласт у Великій Британії святкував своє двадцятиріччя. З цієї нагоди у столиці, Лондоні, відбувся величавий ювілейний концерт, дня 21 вересня цього року. На світліні пластунка Ориєс Тернова деклямує вірш: „Українська мова — діамант”, а новацтво й пластунство слухає.

ХРЕСТИКІВКА

Слова доземо:

- 1) Хлопець, що носить відзначку: лілейку з тризубом.
- 2) Дівчинка, що носить відзначку: орлятко.
- 3) Місце новацьких сходин зимою.
- 4) Новацький привіт.

- 2) Птиця, що спить вдень.
- 3) Новак новакові добрий...
- 4) Здрібніле ім'я хлопця.
- 5) Кому повинен новак помагати?
- 6) Точить дерево.
- 7) Чорна птиця.
- 8) Копаємо нею м'яч.
- 9) Як кличемо новака, що називається „Іринеї”?

Слова поземо:

- 1) Що мусить зробити будівничий, поки пічне будову?

- 10) Назва риби угра по-німецькому.

1			2		3		4
			4				
			5				
2					9		
			6				
			7				
8					10		

РІКИ УКРАЇНИ

Ви вже добре знаєте, як шукати поміж словами назв різних речей. А тут „Готуйсь” хоче Вам пригадати трохи географії України. Про ріки в Україні Ви вже певно вчилися, і то не лиш про найголовніші: Дніпро, Дністер, Бог, але й про менші, їх допливи. Попробуйте знайти їх назви в цих реченнях:

— Як скоро сьогодні стемніло! — дивувалися новачки.

Багато чудес наоповідала в класі Оля, коли повернулася з табору.

Я ніс наплечник Юрка, а мою торбу Гриць.

Христя склала мамі до стіп руту й барвінок.

Мов гомін гуло по домівці: — Ідемо на прогулянку!

Марта сама рахувала вже до тисячі.

Надя вже велика і не боїться бути сама в кімнаті.

Маруся не прийшла на сходи, бо хвора.

ЯК ЦЕ МОЖЛИВЕ?

Двох батьків і двох синів пішли разом на концерт з нагоди річниці Першого Листопада. При вході пан з комітету продавав синьо-жовті кокардки. Два батьки і два сини склали свої датки і кожен дістав кокардку та пришпилив її собі до вилогу блузки. А кокардок було тільки три. Як це можливе?

ОЛЕГОВА ШТУЧКА

Олег і Тарасик зішлись перед сходами в домівці, поки ще прийшли інші новаки. Олег сказав Тарасові:

— Напиши мені три двоциферні числа, одно під одним, так, щоб можна було їх додати. Тарас не знав, що це буде за штука, але написав навгад:

23

32

51

Тоді Олег щось подумав хвилинку і дописав під ними:

76

67

48

А після цього спитав Тараса: — А знаєш, яка буде сума цих усіх чисел?

Тарас подряпався за вухом, вийняв з торби олівець, вже хотів починати зчисляти, як Олег засміявся:

— Не треба числити. Я тобі й так скажу: сума буде: 297.

Тарас хотів впевнитися, додав всі шість чисел і йому вийшло теж 297.

— А ти як це зробив? — здивувався Тарас.

— Ого, це моя тайна! — за-

сміявся Олег знову. Подумай до чергових сходин, а коли ти такий ні трохи не бистрий, що не вгадаєш, то... нічого не пораджу, треба буде тобі сказати...

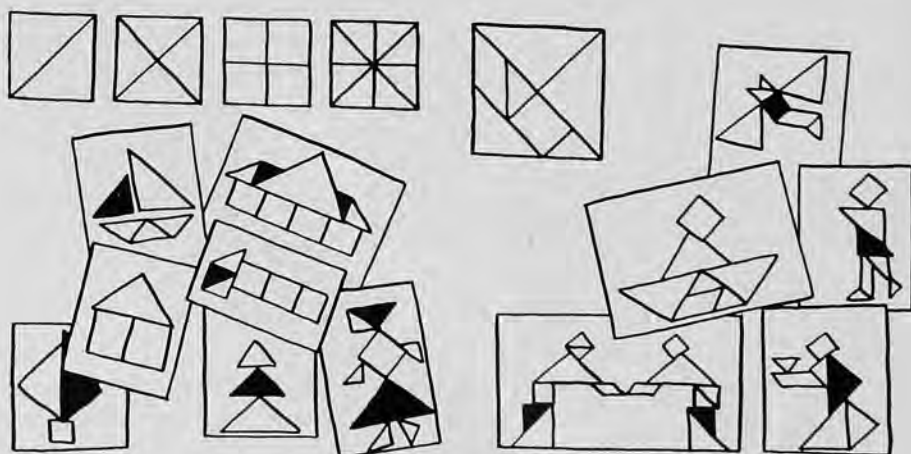
І Тарас думав весь тиждень, а перед черговими сходинами зустрів Олега з радісним сміхом: — Я знаю! Я вже знаю!

І сказав Олегові... Але що сказав, то Ви, бистрі новаки, самі подумайтеся! І напишіть — це Вам загадка!

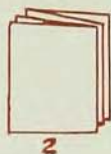
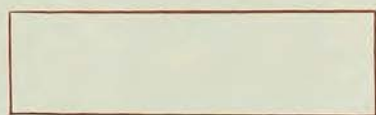
ЩО МОЖНА ЗРОБИТИ З ПРЯМОКУТНИКІВ І ТРИКУТНИКІВ?

Як бачите — можна зробити дуже багато! Порозтинайте тільки картки різнобарвного паперу на такі малі прямокутники й трикутники та наклеюйте їх на білому або сірому більшому папері — і вже готові образки для прикраси домівки, кляси чи вашої кімнати в хаті. Тут маєте кілька таких образків на приклад — а напевно зумієте самі куди більше видумати. Коли вдасться Вам виліпити щось гарне, найкраще пришліть його „Готуйсеві“, а ми радо помістимо, щоб усі читачі побачили!

КОРОНА

ДЛЯ ПРИКРАСИ ТА ЗАБАВИ

1. ПАСОЧОК ПАПЕРУ
2. ЗЛОЖИТИ У ФОРМУ ГАРМОНІЙКИ
3. НАРИСУВАТИ ЛИСТКИ І ВИТЯТИ

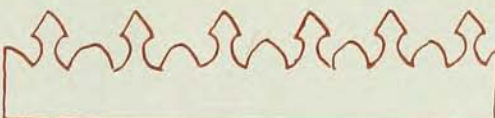
4

5

4. РОЗЛОЖИТИ
5. ПРИМІРИТИ ДОВЖИНУ ПАСОЧКА ДО ГОЛОВИ, ЯКЩО КОРОНА Є З ФІЛЬБУ, ТРЕБА ВЖИВАТИ ФОРМУ 4 ДЛЯ ЗАЗНАЧЕННЯ ОБРИСІВ НА ФІЛЬБУ ПЕРЕД ВИТИНАННЯМ

ІНШІ ФОРМИ КОРОН

Братчик Денис подав нам тут, як змайструвати собі корону зі звичайного паперу. Може вона придатися, коли влаштуємо якусь інсценізацію, або новацьку виставку. Можемо її зробити з золотого або срібного паперу, а навіть ще наліпити різнобарвні „самоцвіти” з різних інших кусків паперу. А найкраще, що так легко її зробити!

ЖОВКНЕ ЛИСТЯ І ПАДЕ,
МІСЯЦЬ ЛИСТОПАД ІДЕ.
ТАК ЛЕТЯТЬ, ЛЕТЯТЬ ЛИСТКИ,
МОВ РАКЕТИ-ЛІТАКИ.
А З ЛИСТКАМИ ЗЛОТІІ
НОВАКІВ ШИРЯЮТЬ МРІІ.

ЛИНУТЬ МРІІ НОВАКІВ
В НАШЕ ДАВНЄ МІСТО — ЛЬВІВ,
ДЕ (ТАК КАЖУТЬ У КНИЖКАХ),
УКРАЇНСЬКИЙ МАЯВ СТЬЯГ.
ДЕ СТРІЛЬЦІ ЙШЛИ В БІІ ЗАВЗЯТИИ
УКРАЇНУ ВИЗВОЛЯТИ.

ЩЕ НОВИНА Є ТАКА,
ЩО ТЕПЕР — ДЕ-У-ДЕ-КА:
ЧАС ЧИТАННЯ ВСІХ КНИЖОК
В НОВАКІВ І В НОВАЧОК.
МИ БЕРЕМО БЕЗ ПРИНУКИ
УКРАЇНСЬКУ КНИЖКУ В РУКИ!

